

DE NOORD-BRABANDER,

Staats- en Letterkundig Dagblad

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATII.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

Voor de Stad f 12,-
Franco per post .. s 14,-

ADVERTENTIES
15 cent de regel
behalve 35 cent regel.

DE TIJDGENOOT.

Wij zijn genoemd blad een antwoord schuldig op een artikel voorkomende in deszelfs nummer van den 18 Augustus; ten opschrift voerende: *eischen der ultramontaansche partij.*

Merken wij aan dat de benaming: *ultramontaansche partij* boven het artikel geplaatst en reeds wederom in den eersten regel herhaald, uitermate geschikt is, om de onnoozelen van de protestantsche gemeente gunstig voor den *Noord-Brabander* te stemmen.

De schrijver van gemeld artikel vangt -- zeer wijsgeerig -- aan met een paar algemeene bemerkingsen; waarvan de eene gedeeltelijk onjuist, de andere onverstaanbaar is. » De eischen der ultramontaansche partij zijn bekend, zegt hij, al worden zij niet openlijk aangekondigd. Wel zeer zeker, worden zij openlijk aangekondigd. Of is de *Tijdgenoot* zulk een vreemdeling in zijn vaderland, om niet te weten, dat wij sinds jaren de oligarchie doof, en ons eigen zelve schorre keelen schreeuwen, om vrijheid van Godsdienst, en vrijheid van Onderwijs te verkrijgen. -- Maar men wil de zogenaamde ultramontaansche factie, geheimzinnige bedoelingen, en woelingen in het duistere toeschrijven. Dit is een goed en eenvoudig middel, om hen die niet beter weten, vrees aan te jagen. Is dit ook, bij geval, goede trouw, *Tijdgenoot*?

» Zonderling, vervolgt hij, is de wijze, » waarop men zich tegen dezelve verdedigt. Waartegen verdedigen wij ons; is het tegen onze eischen; of tegen de bekendheid dier eischen? Wat wil de *Tijdgenoot*? Hij zegge het ons; maar wete, dat het onze schuld niet is, zoo wij hem of niet verstaan; of zoo als ons eens gebeurd is, volgens deszelfs zeggen, verkeerd verstaan. Wij verzoeken hem duidelijk te spreken. Men schrijft immers om verstaan te worden. Zou het bijgeval ook weer goede trouw zijn, wanneer men beschuldigingen uit, deze dan zoo te omkleeden, dat zij geene bepaalde betekenissen hebben?

De *Tijdgenoot* beklagt zich, dat men hem van de Katholieke zijde van kwade trouw

beschuldigt; en in plaats van de gronden te wederleggen, die wij daarvoor aanvoerden, gaat hij ons andere opdringen, die wij niet hebben geuit. Is dit ook alweer een bewijs van goede trouw?

» *Buiten de ware Kerk*, zoo laat hij de Katholijken zeggen, *geene zaligheid, geene deugd, geene goede trouw.* Het eerste is waar; ja, wij zeggen zulks. Het tweede is gedeeltelijk onwaar, en het derde eene leugen. Wanneer wij zeggen, dat er buiten de ware Kerk geene deugd bestaat, dan kan dit alléén van *bovennatuurlijke* deugd verstaan worden: natuurlijke deugden onzeggen wij niemand, de redacteuren van den *Tijdgenoot* niet meer dan andere, goede trouw alléén uitgezonderd. Want eer hij van de Katholieke belangen spreekt. -- Is dit schrijven van den *Tijdgenoot* alweer een bewijs van goede trouw; of een bewijs van onwetendheid nopens de Katholieke leerstellingen? Hij kieze, maar zorge in het vervolg omzigtiger te zijn in zijne onbepaalde beschuldigingen, zoo hij zich niet miinstens bespottelijk maken wil.

Vervolgens noemt de *Tijdgenoot* de wapenen op, waarmede de ultramontaansche partij hare eischen verdedigt.

Het eerste wapen is, » *verdraaijing van hetgeen men zegt, en vervolgens bespotting van het verdraaide.* Wie is die *men* zegt? Is dit de *Tijdgenoot* e. s.? of zijn wij dat? wij gissen, dat het de *Tijdgenoot* zal gemeend zijn, zonder er evenwel voor in te staan. In deze veronderstelling dan zal die verdraaijing zeker moeten bewezen worden, door de aanmerking, welke de *Tijdgenoot* in eene noot op den *Noord-Brabander* maakt. Hij zegt dat wij, een zijner artikelen bestrijdende, eene daarin voorkomende » uitdrukking: *in de Staten-Generaal* gebruikt bij de pogingen om » het onderwijste hervormen, *geheel willekeurig* hebben overgebracht tot de zin » snede, waarin van processien en kloosters sprake is.

Wij bakannen volgaarne dat wij genoemde uitdrukking van het *onderwijs*, op de *kloosters* en *processien* hebben overgebracht; maar ontkennen zulks willekeurig gedaan te hebben. Die overdracht ligt in de woorden van den *Tijdgenoot* zelve. Hoe komen anders ter gelegenheid der verkiezing van den Heer *Stasman* Esselt, onmiddellijk na

het onderwijs, zonder eenig teeken van onderscheid, die processien en kloosters te pas? Het kan zeer goed mogelijk zijn, dat het de *Tijdgenoot* zoo niet bedoeld heeft; maar dan had hij zich anders moeten uitdrukken; en wij vinden het al zeer weinig eerlijk van den *Tijdgenoot*, vergissingen, die hij aan zich zelve te wijten heeft, op onze rekening te stellen, alweer goede trouw! niet waar? arme goede trouw!

Het tweede wapen is: » *ontkenning van feiten, die gebeurd zijn.* Met uw verlof, vergun ons te verklaren, dat het ons onmogelijk is geloof te hechten aan beschuldigingen, welke iedere week worden opgedischt in een blad, dat te dikwijls op leugen betrupt is, om geloof te verdienen. Feiten, welke ons *bekend* waren, uit geloofwaardige bronnen, hebben wij, en zullen wij nooit ontkennen; ook zelfs dan niet, wanneer zij ten onzen nadeele mogten strekken.

Een derde wapen wordt ons in de hand gegeven, maar onbewezen: » *ontkenning van beginselen die gevoerd worden, en omhulling over de eischen eener heerschzuchtige partij onder den mantel van constitutionaliteit.* Vooreerst is deze beschuldiging alweer niet zeer duidelijk, en in alle geval wij achten ons niet verplicht daar meer op te zeggen, dan eene formeele ontkenning, tot dat de *Tijdgenoot* zal hebben goet gevonden, deze beschuldiging te motiveeren.

De geëerde lezer vergeve ons, dat wij in deze bijzonderheden zijn getreden nopens onze redactie. Daar wij als uitdrukking der Katholieke opinie worden opgegeven, hebben wij eene reputatie te verdedigen, welke wij niet ligtvaardig willen laten verguizen. In een volgend nummer willen wij de zaken behandelen, welke in voornoemd artikel van den *Tijdgenoot* worden aangevoerd.

KERKELIJKE STAAT

ROME 17 Augustus. Op den feestdag van de Maagd van Maria zijn wij getuige geweest van een aandoenlijk godsdienstig schouwspel. Eene edelmoedige Juffer, geboortig van Hamburg, van rijke ouders, maar de secte van Luther toegedaan, een dwalend leer waarin hunne dochter was opgevoerd, werd door zwerd eenige jaren geleden in Rome levendig doordrongen van de heilige plechtig hare dwalingen in de handen van den toenmaligen Vicarius af.

De Heer, die niet dengenen vergoot die waardijk op hem vertrouwen, stelde haar in de gelegenheid om religieuse te worden. De jonge dochter, altijd aan de genade Gods beantwoordende en alle aard-sche gedachten verlatende, wilde zich geheel en al aan God overgeven, en het was voor haar een onuitsprekelijke vreugde, dat kleed aan te trekken hetwelk zij uit handen van Zijne Eminentie de Kardinaal Pedicini ontving. Deze plechtigheid lokte eene talrijke toeloop tot zich, vooral van protes-tantsche vreemdelingen, die daardoor zeer gesticht en bewogen waren.

(Diarea de Rome)

INDIË.

De pakketboot uit de Indie, uit Marseille aange-komen, brengt tijdingen uit Jellalabad, en uit het leger van den Generaal Pollock mede, deze tij-dingen gaan tot den 22 Junij; het lijdende in het leger is zeer groot, velen sterven tengevolge van ziekten om de hitte, de levensmiddelen ontbreken, de moedeloosheid is algemeen. Ukbar-Khan heeft zich meester gemaakt van Bala-Hisar en van de sohatten; de Generaal Pollock is door den Gouverneur-Generaal gemagtigd geworden, welke naar Engeland vertrokken is, om volgens zijne eigen inzichten te handelen. De tijdingen van Candahar zijn van geen belang.

Niets belangrijks in China; de Engelschen bleven werkeloos. Men zeide dat de Keizer zich naar Tartarije begeven had.

ENGELAND.

Het Catholijk Instituut van Groot-Brittannië, het-welk zoo veel deel heeft aan den voortgang van het Catholicismus in Engeland, heeft eene nieuwe ont-wikkeling bekomen. Men herinnert zich, dat in de laatste meeting van dat genootschap, door den Heer O'Connell, een plan werd voorgesteld, tot vermeerdering van deezelfs geldmiddelen. Dit plan bestond in het aannemen van lieden van allen stand en rang, onder de benaming van *geassocieerden* die twee stuivers in de week zouden bijdragen. Dit voetsel met eenparige stemmen aangenomen zijnde, heeft de deur van het Instituut voor alle Catholij-ken van Groot-Brittannië geopend en zal aan hetzel-ve aanmerkelijke middelen verschaffen.

Sedert veertien dagen, houden de verschillende takken van het Instituut meetings, tot berating der middelen, om dat ontwerp te verwezenlijken en de Catholijke bladen van Londen geven verslag van die meetings, die alle hoop geven op de vol-doendste resultaten.

De Heer J. Smith, algemeene secretaris der as-sociatie, verzekert ons, dat de commissie van het Instituut zich met onderscheidene leden van het kabinet in betrekking heeft gesteld, en dat, ten gevolge daarvan, de wijziging ten voordele der Catholijken is toegestaan van verscheidene bepalingen der *armen-wet*. Hun toestand in de koloniën, in de gevangnissen en in de hospitalen, zal ook ten gevolge dier betrekkingen, aanmerkelijke ver-beteringen ondergaan.

Een der gewigtigste daden door den Heer Smith bevestigd gemaakt, is, dat hij eenen brief uit Malta heeft ontvangen, met opgave der namen van vijftig personen, die er het Catholijk geloof hebben omhelsd en die tot het onderzoeken onzer II Religie zijn gebracht geworden, door het lezen der *Trac-taatjes*, die door het Catholijk Instituut uitgegeven worden.

SPANJE.

MADRID 25 Augustus.

-- De geruchten over het ontbinden der Cortes gaan voort. Men zegt, dat de ministers besloten hebben deze maatregel te nemen. Ieder dag neemt de beiderste en gebrek aan geld toe, en gaat zoo ver, dat men niets aan de armee kan geven. Hieruit zijn eenige onbegrijpelijkheden tusschen den mi-nister van Oorlog en van Financien ontstaan. De Heer Calatrava zet zijne informatie plannen door en bekondert zich weinig om de critiek der pers. Uit Libanon schrijft men onder datum

19-Aug. 52 tegen 19 stemmen hebben het antwoord op de troonrede goedgekeurd. Deze zitting is zeer woelig en onordelijk geweest, en de onpassendste taal is gevoerd geworden. H. M. bevinden zich te Centra in goeden welstand. De aartsbischop van Oostcarik, vrijdag 11. aankomen, is de Koningin te Centra gaan bezoeken.

-- Gisteren het feest van de Infante Louisa Fer-dinanda (vermeedelijke troonopvolgster) heeft in het Paleis geene handkussing plaats gehad.

(El Herald.)

FRANRIJK.

PARIS den 1 September 1842.

De Heer Guizot heeft gisteren gedurende den geheelen morgen conferenties met eenige ambassa-deurs en diverse hooge personaaljes gehad.

-- Eergisteren is de Koning en verdere familie na alvorens verscheidene audientien verleend te hebben, laat in den avond weder naar Eu verrok-ken. Hij wordt tegen den 10 September te St. Cloud verwacht, na alvorens een kort verblijf op het Paleis van Fontainebleau gehouden te hebben.

-- Men leest in de *François de l'Ouest* den volgende brief, uit Philadelphia, over den druk-kenden toestand der vereenigde staten.

PHILADELPHIA 9 Julij 1842.

De vereenigde staten zijn een vernietigd land zoo als ik het voorzie en aan de heeren Binie vier jaren geleden voorzegd had. Het verwondt mij, dat zekere schrijvers zich zoo grovelijk bedrogen hebben, door den vorm van dit gouvernement zoo-zeer te roemen, dat noodzakelijk alle elementen tot haren ondergang vereenigt. Men had in het eerst aan de wereld willen doen gelooven dat deze re-publiek tot voorbeeld moest dienen en aan alle natien de wetten moest voorschrijven; maar datge-ne wat men voor eene vordering had aangezien was juist eene beweging, om den val van deze re-publikeinsche verhitting te verhaasten, waarvan de beginselen alchts op papier en in de gedachten aan-wezig waren. -- Inderdaad, welke duurzame voor-spoed kan zich eene natie beloven, wier lot in de handen van een dom, dwaepziek en onbeschaafd gemeen is? Thans hoort men van het eene einde van het land tot het andere niets dan jammerklag-ten. Duizenden families, weduwen en weezen zijn eenklaps in ellende gedompeld door het bankroet der banken, waarvan eenigen te niet zijn gegaan, door overal het bederf in het land te brengen, gedu-rende de laatste verkiezingen, door het aankopen van stemmen voor hunne slaakundige partij, om de admi-nistratie, die hen hindert tegen te werken; waar-van de anderen, door hunne eigene bestuurders verkwist zijn geworden, die zich de fondsen hebben toegeëigend, en die, toen men hen voor de geregtshoven gebracht heeft, zoo als hier het gebruik is, de jury, de registers, de getuigen en de advocaten omgekocht hebben; zij hebben alzoo over de geregtigheid gezegepraald en zijn rijk en ongestraft gebleven. Eenigen intusschen welke de bliken van hunne slagtoffers niet konden verdragen, zijn naar Europa of naar Texas gevlugt, en hebben de fondsen der kas medegenomen, om hunne reis-kosten te betalen en de officieren of de agenten van politie om te koopen, die om zich eene zekeren hilt te verschaffen, den schijn aannamen als of zij hen gevangen wilden nemen. Ach, mijnheer, welk een onwaardig schouwspel vertoont zich voor de oogen van het heelal.

Sedert vijf of zes maanden, is er tusschen de rijken en de armen een conflict ontstaan, in den staat van Rhode Island; deze laatsten den vorm van het gouvernement willende veranderen, heeft men verscheidene keeren de partijen te gemeet meenen te komen en nu verwachtte de uitvoering van het eene of het andere, want zij waren gewapend en hadden hunne kanonnen geladen; maar tot nu heeft zich alles tot eenige lichte partijen bepaald. De Amerikanen zijn thans dapper in woorden, of ook om met de vuist te vechten; hunne oproepinge is de vereenlijk dus-sig, dat het genoeg is aan duizenden manna

een geweer te vertoonen om hen allen op de vlugt te jagen. Het hoofd der opstandelingen is reeds driemaal weggelopen. Omstreeks drie weken geleden heeft men hem op zijn grondgebied terug-gebragt, toen hij in de voorledene week weder wegliep en nog weg is. Zijne partij weet niet wat te doen. In Louisiana maakt thans iedereen bankroet, door de banken die daar zoo wel als elders hunne betalingen gestaakt hebben.

-- Een zwaar onweder is in het departement van de Ooster Pyreneëden 24 uitgebroken. Te Perpignan is de rivier de Basse, door de hevige stortregens op eens zoo aangezwollen, dat dezelve 4 ned. ellen boven de gewoonlyke waterstand kwam meer dan 1 el boven het hoogste water dat zich iemand herinneren kan. In eenige gedeelten der stad kwam het wa-ter de vensters in. De voorsteden hebben voorna-melijk veel geleden. De draaibrug (wegende 60,000 kilo) en waarop zich eene geladene kar, die 4,000 kilo woog bevond, is op eenen afstand van 50 ned-ellen in de voorstad getransporteerd geworden.

Al de winkels en publieke gebouwen hebben zeer veel schade ondervonden. Men zegt ook dat het arron-dissement van Coret veel geleden heeft; 7 men-schen die in het veld werkten zijn door het water medegesleept, en tot nog toe niet wedergevonden.

Te Arles zijn 6 menschen en een jong meisje verdrinken. Eene schaapskooi die circa 150 schapen inhield is door het water medegesleept geworden.

Verscheidene gemeenten van het arrondissement van Prades hebben ook veel geleden. De donder heeft te Ille een kind getroffen hetwelk, uit het venster lag.

-- De Princes Helena (Hertogin van Orleans) is ernstig ongesteld te Eu. Zij was reeds niet in den besten welstand toen zij met hare schoon-moeder de laatste maal naar Droux gereisd is. Zij had de wensch geuit, deze reis eenige dagen uit-testellen, doch daar het besluit der Koningin ge-nomen was, zoo was de prinses, ofschoon reeds lijdende; genoodzaakt in het rijtuig te stappen. Deze reis in een rijtuig met 6 personen, geduren-de een der warmste dagen van het zomervakantie, heeft haar veel gehinderd; en naderhand bij het intre-den van den grafkelder, heeft de koelte, gevoegd bij den indruk van dit droevig schouwspel, niet weinig bijgedragen om hare toestand te verergeren; ook sedert dien tijd is de gezondheid der Princes steeds verontrustend.

-- De Hertog van Nemours is eergisteren laat in den avond hier aangekomen en vertrekt heden naar Compiègne, alwaar hij de troepen, die er zich vereenigd vinden, inspecteeren zal, en eenige manoeuvres zal laten uitvoeren.

PARIS den 3 September 1842.

De berigten van het kasteel van Eu houden in, dat de Koning aldaar tot den 10 of 11 September verwillen zal.

-- De Admiraal is op dit oogenblik op het kas-teel van Eu gearriveerd. Z. Ex. zal 4 of 5 dagen bij Z. M. doorbrengen.

NEDERLANDEN.

HERTOGENBOSCH 3 September. Het vuur-werk van den Heer Jacques Amandbergen, Kunst-vunnenwerker van Amsterdam, op gisteren in den Tuin der Sociëteit de *Harmonie*, alhier afgevoerd, heeft de algemeene goedkeuring van de talrijke schaar toeschouwers mogen wegdragen. De gedu-rig afwisselende kleuren-pracht der verschillende stukken, werd door ieder bewonderd, en mocht de verantwoordige, vooral ook toen een zogenam-de Chineseche Hoorn, tusschen twee gouden regan, de heerlijkst gekleurde Vaurschieten, als voor de voeten der Dames uitstrooide, den meest verdiende toejuichingen inoogsten.

ROTTERDAM den 2 September.

Men ziet op de Nieuwemarkt alhier voorberijd-selen maken tot het loien van een welput, vol-gens een nieuw principe, op de wijze waarop el-ders artesiansche putten worden gebored. Dit werkzaamheid kan beschouwd worden als eene proef van de Binnendijk van versck water te voorzien.

Tijdens het jongste verblijf van Z. M. den Koning in de provincie Gelderland, heeft Hoogstdezelve de ijzermelting bij Keppel, toebehorende aan de weduwe van der Hardt Abersen, geb. Verhuell, met een bezoek vereerd. Z. M. heeft met belangstelling en nauwkeurigheid deze uitgebreide fabriek bezigtigd, onder het geleide van den heer H. A. van der Hardt Abersen, oudsten zoon van genoemde eigenaresse. Ten hoogste voldaan zoo over de goede orde die aldaar heerschte, en de belangrijke werken die aldaar ten uitvoer gebragt worden, als over de smaakvolle versiering der gebouwen, die met festoenen van bloemen en groen prijken, heeft het Hoogstdenzelven, ten blijke daarvan, behaagd eene som van f 100 aan het werkvolk dier fabriek te verberen.

Mengelwerk.

ZWITSERLAND.

(Vervolg van No. 49.)

Het wapen, hetwelk de vijanden van het Katholicismus van den beginne af niet goed gevolg gebruikten, was de drukpers. In geheel Zwitserland, deelden de dagbladen der radicale partij als om strijd honende artikelen mede tegen al hetgeen het zij van nabij of van verre op de Katholijke belangen betrekking had. Het was eene zee van bedriegerijen, van lasteringen, van ongodsdiensigheden, van schandelijke vertellingen, van verkeerd geplaatste boeterijen, waaraan de kerk of hare geestelijkheid niet kon ontsnappen. Vooral de kloosters, de kapittels, en de collegien waren het voorwerp der levendigste aanvallen. Men vergrootte hunne rijkdommen, men bood dezelve het volk als een fokkaas aan; men trok hun regt van eigendom in twijfel, de plundering en de onderdrukking der godsdienstige gestichten werl zelfs als een onmisbaar middel aanbevolen om de nieuwe orde van zaken te bevestigen.

Deze vernieniging van aanvallen en beleedigingen, dit stelsel van vandenheid, door alle gedeelten des lands opeene zelfde wijze vervolgd, veronderstelt reeds eene hetmelyke organisatie tot een algemeen doel; ook ontbreken ons ten dezen opzichte geene opgaven. De vrijmetselarij, deze magt der duisternissen, die, om de kerk aan te vallen, beustelings gemene zaak met het absolutismus der koningen en de revolutionaire driften weet te maken, had zich in Zwitserland reeds voor de omwenteling van 1793 gevestigd.

In het eerst ernstig tegengewerkt, zelfs door de staataligchamen, die toen nog over het algemeen met eenen hehoudenden geest bezielde waren; had zij inauschen te Lausanne, te Zurich en te Bazel eenigen grond weten te winnen. Duitschland had haar opperhoofden gegeven, die volgens de beginselen der verlichten waren opgevoed; het zuiden van Frankrijk reikte haar insgelijka de hand, en Genève en Fransch-Zwitserland werden toen de haardsteden van democratische bewegingen, waarvan zij de ziel was.

Ten tijde der Fransche revolutie, werkten de broeders in de patriotische clubs, in de revolutionaire commissien en in de philanthropische vereenigingen. De eerste nitbarstingen, die tot omverwerping der aloude geordende instellingen van Zwitserland leidden, hadden toen te Lausanne plaats, den zetel van een nationaal Directorium der orde van de vrijmetselaren, voor de loges der Fransche en Italiaansche taal Bazel, waar een dergelijk directorium voor het Duitsche gedeelte zitting hield, werd het punt van waar een andere opstand uitging; het was een vrijmetselaar deser stad die zich naar Parijs begaf, om door het bestuur der Fransche republiek het ontwerp van constitutie te doen goedkeuren; dat hij voor de eerste en onverdeelbare helvetische republiek had uitgewerkt. De Katholijke geestelijkheid der primitieve kantons stelde te ongodsdiensige beginselen van dit werk van den konink en de gevaren waarmede zij de

openbare vrijheid bedreigde; ook dewijl de revolutie zonder wederstand in de kantons plaats had waar loges waren, boden de andere kantons wederstand en gaven niet toe dan met den inval der Franschen. De helvetische republiek werd toen geproclameerd; de vrijmetselaren plaatsten overal hare opperhoofden aan het bestuur der zaken, en werd daardoor van eene geheime eene openbare magt, waardoor de oorlog tegen het catholicismus openlijk nitbarste. Men gaf bevel tot de vernietiging van alle kloosters, en zelfs tot het verbannen van alle priesters. Gelukkig ontbraken de middelen om deze maatregelen ten uitvoer te brengen; en daarenboven liet de stroom der gebeurtenissen, en de eischen der Fransche bevrijders van het vaderland aan de nieuwe bestuurders weinig rust. De heerschappij van Napoleon beteugelde vervolgens voor eenigen tijd de openbare werking van deze partij, en noodzaakte haar om hare werkingen weder in het verborgen te verrigten. Onder de impulsie van het groot Oosten van Parijs vormden zich toen nieuwe loges te Bern, Lausanne, Nyon, Bazel, Solothurn en Zurich. Gedurende de restauratie, verflaauwde niet alleen deze vooruitgang niet, maar werd in tegendeel nog verder voortgestuwd. De minister plenipotentiaris van Pruisen bij de bondsvergadering, Justus Gruner, die in zijn land een der opperhoofden van den Tugenburg geweest was, nam openlijk de vrijmetselarij onder zijne bescherming. Er werd een bondgenootschap van alle loges zaamtgesteld; gemengde societeiten werden er opgericht om op diegenen te werken die niet regtstreeks tot de orde behoorden, langzamerhand werd Zwitserland in eenen anti-katholijken zin bestuurd.

Ziedaar dan de oplossing van het raadsel van die overeenstemming, waarmede op alle plaatsen van Zwitserland, de dagbladen der radicale partij, dadelijk na de revolutie van 1830, het Katholicismus aanvielen.

De Katholijke pers, die niet zeer sterk is, kon zich niet dan op eene zwakke wijze verdedigen; men kan gemakkelijk begrijpen, dat in eenen strijd, waarin de leugen, laster en beleedigingen al te dikwijls krachtige wapenen moeten zijn, het voordeel niet aan haren kant was.

De grond alzoó gelegd zijnde, was men er op bedacht om de kerk eener gewissen slag toe te brengen, door in de betrekkingen van de kerk met den staat beginselen in te voeren die met de kerkelijke tucht en de godsdienstige vrijheid strijdig waren. Twee vurige nieuwheidstichters, Pfeiffer van Lucerne en Baumgartner van St. Gall, bragten dit denkbeeld uit, en op hunne aanzetting vereenigden zich de gedeputeerden der kantons van Bern, Thurgau, het land van Bazel, Solothurn, Lucerne, Argau en St. Gall, in Januarij 1834 te Baden, in Argau, om over deze stof te handelen. De Katholijke bevolking staat ten naaste bij gelijk in deze kantons met de protestantsche. De drie eersten zonden ieder slechts eenen afgevaardigden; de vier overigen zonden er ieder twee. Er waren er dus te zamen genomen maar elf, en zij waren het daar enboven niet eens omtrent het doel hunner zending. Die van Solothurn en Bern hadden geen mandaat dan om zich onledig te houden met de oprigting van een aartzbedoum, waarvan ook yerkelijk in de eerste zitting kwestie was; maar weldra, stelde eene commissie uit de voornaamste raddraaiers bestaande, 14 artikelen voor, welke des te gemakkelijker werden aangenomen, daar de deputatien van St. Gall, Lucerne en Argau, drie kantons welker bestuur openlijk het radicaalismus aanhing, op hun zelve genomen, de meerderheid uitmaakten.

Deze artikelen zijn sinds het symbolum geworden van alle vijanden der godsdienstige vrijheid in Zwitserland. Zij waren onder vele opzichten de hernieuwing van de burgerlijke constitutie van de geestelijkheid, in wier naam de geestelijkheid in Frankrijk zoo zeer is vervolgd geworden. De inbreuken van Joseph II, kinderen van denzelfden vader als de burgerlijke constitutie waren ook in dezelve te bespeuren. Dit alles werd nog verge-

zeld van een ontwerp om te Bazel eenen metropolitanischen zetel op te rigten, aan den welken alle bisschoppen van Zwitserland ondergeschikt moesten zijn. Dit ontwerp ondanks de protestatien van ijver voor het welzijn der godsdienst, waarmede men hetzelfde omkleedde, verborg slechts ten halve het doel van eene nationale Zwitsersche kerk te stichten, door den staat van onderwerping, waarin men de geestelijkheid houden zou. Maar het was niet voldoende dit wetboek van onderdrukking ontworpen te hebben, men moest hetzelfde eerst in de contracteerende bondgenootschappen, en vervolgens in al de anderen doen aannemen; men moest vooral en dit was het voornaamste en moeilijkste punt, de toestemming verkrijgen van de geestelijke autoriteiten en de Katholijke geestelijkheid in het algemeen. Alle veerkrachten der factie werden dus te werk gesteld. Daar wij de bijzonderheden der verschillende voorvallen van deze intrigues, en der gebeurtenissen, die er zich aan verbliiden, niet kunnen vermelden, zullen wij ons er bij bepalen, de voornaamste daadzaken aan te halen.

ADVERTENTIE.

* * * Bij den Heer P. STEVENS aan het Bassin te Maastricht, zijn de VIJF E N T W I N T I G M U D D E N, 1° Kwafiteit V E T G R U I S, met vele D I K K E K O L E N bezet, vrij in het Schip geleverd, ad D E R T I E N G U L D E N en 25 C E N T S verkrijgbaar.

* * Aangezocht het geeerde publiek eenen aangenamen avond te verschaffen, zal de ondergeteekende geven S O R I E E M U S I C A L E tot SLUITING VAN DEN K E R M I S op deszelfs bovenzaal, door het Gezelschap C O N C O R D I A onder Directie van den Heere J O S E P H R O N N E op woensdag den 7 September, aanvang des Avonds ten 8 ure Entrée 70 Cents welke in vertering zullen worden aangenomen. De Komieke Zangen zullen door den Heere C O R S E, Eerste Komiek, gezongen worden.

te Bosch den 5 September 1842.

W. REGGERS.

L. OBERWARTH EN COMP.

gecroyeerde

FABRIKANTEN en COMMISSIONAIRS

van Parijs

Berigten het geeerd publiek dat zij hunne K. R. A. M. Maandag en Dingsdag den 5 en 6 dezer gesloten hebben en de verkoop van Echte Fransche M O D E G O E D E R E N, S C H A L S, tot zeer lage prijzen; Woensdag wederom zal beginnen.

 FRANCISCUS JOANNES MATTHIAS RIJS, openbaar Notaris, residerende te Hertogenbosch, Hoofdplaats der Provincie Noord-Brabant, zal voor zijne Principalen in het openbaar Opveelen en Verkoopten:

Binnen de Stad's Hertogenbosch.

Eerste koop.

Vijf H U I S J E S, gemerkt I, Nos. 214, 215, 216, 217 en 218, verp. 1, No. 169, 165, 166, 167 en 168, met eene K O E S T A L gemerkt No. 213, verp. I, No. 163; voorts E R V E N en eene OPENPLAATS tegen-over de H U I S J E S, die naast en aan de Kamer staande en gelegen te Hertogenbosch op den Vugterdijk, in een Straatje genaamd A. H. T. E. R. D. E. N. E. N. I. K. A. D. A. S. T. R. A. A. L. bekend sectie G, Nos. 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, van 3 roeden en 35 ellen.

Met de Week verhuurd voor f 2.20.

Tweede koop. Een H U I S J E S gemerkt I, No. 172, verp. I, No. 56 met A. B. S. staande en gelegen aldaar, in een straatje achter de K. A. A.

Kadastraal bekend sectie G, No. 1233, ter grootte van 40 ellen.

Met de Week verhuurd voor f 0,40.

Derde koop.

Een K O E T S H U I S gemerkt F, No. 49, met een W O N I N G daarachter, voorts E R V E N en B L E E K V E L D, staande en gelegen aldaar, op de Wewensplaats, ter plaatse genaamd Ouden Hulst, Kadastraal bekend sectie G, No. 1620, ter grootte van 1 roede en 6 ellen.

Met de Week verhuurd voor f 1,20.

Vierde koop.

Een H U I S gemerkt G, No. 190, verp. G, No. 156 met E R F, O P E N P L A A T S en een K O E S T A L over de Openplaats, staande en gelegen aldaar, op den Uilenburg, Kadastraal bekend sectie G, No. 942, ter grootte van 1 roede en 21 ellen.

Met de Week verhuurd voor 1,70.

ONDER DE JURISDICTIE DER STAD 's Hertogenbosch.

Vijfde koop.

Een Perceel H O O I - of W E I L A N D, genaamd Bagijneveld, gelegen in de Orthenoche Slagen, Kadastraal bekend sectie B, No. 197, ter grootte van 1 bundel 76 roeden 70 ellen.

Zesde koop.

Twee Perceelen H O O I L A N D, gelegen buiten de Orthenpoort, ter plaatse genaamd De Muntel, Kadastraal bekend sectie C, Nos. 147 en 148, te zamen groot 3 Bunders 28 roeden en 20 ellen.

Belast met een vak Maasdijk onder de Schouw van Orthen. Paal No. 18, ter grootte van 1 El, 1 Palm en 5 duim.

Zevende koop.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen in het Boschveld, nabij de Pettelaarsche Schans en Frattersdijk. Kadastraal bekend sectie D, No. 18, ter grootte van 3 bunders 12 roeden en 50 ellen.

Achtste koop.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen buiten de Vugterpoort over de Dominel, in de Lange Kampen, ter plaatse genaamd De Donken, Kadastraal bekend sectie E, No. 93, ter grootte van 2 bunders 8 roeden en 80 ellen.

Negende koop.

Twee Perceelen H O O I L A N D, gelegen buiten de Vugterpoort in de Maai, genaamd Schijnveldsche Kamp, Kadastraal bekend sectie F, Nos. 180 en 181, te zamen ter grootte van 3 bunders 50 roeden en 80 ellen.

Tiende koop.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen buiten de Vugterpoort in de Maai, genaamd Van de Rijttiekamp, Kadastraal bekend sectie F, No. 196, ter grootte van 1 bundel en 61 roeden.

Elfde koop.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen aldaar in de Maai, genaamd De Lieve Vrouwe Steeg, Kadastraal bekend sectie F, No. 199, ter grootte van 93 roeden en 40 ellen.

Twaalfde koop.

De onverdeelde helft in drie Perceelen H O O I L A N D, gelegen in den Polder het Boschveld, genaamd De Varkenskamp, gemeen met de Erven van wijle Mevrouw T E U N I S S E N, Kadastraal bekend Sectie F, no. 83, 101 en 102, te zamen groot voor het geheel 9 bunders en 54 roeden.

Onder de gemeente Dungen.

Dertiende koop.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen onder de Gemeente Dungen, in het Boschveld op den Pettelaar, genaamd de Ossegeer, Kadastraal bekend sectie C, No. 30, ter grootte van 1 bundel 82 roeden en 10 ellen.

Onder de gemeente Empel.

Veertiende koop.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen in den Polder van Empel in de Hambaken, genaamd het Pijnappels Geerke, Kadastraal bekend sectie A, No. 142, ter grootte van 1 bundel 67 roeden en 10 ellen.

Vijftiende koop.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen in den Polder van Empel in den Schanshoek, genaamd den Doorenkamp, Kadastraal bekend sectie A, No. 263, ter grootte van 2 bunders 10 roeden en 50 ellen.

Belast met twee vakjes Maasdijk onder Empel, als: Paal No. 162, groot 1 El, 6 Palm, 0 Duim en 9 Streep en Paal No. 163 vierde gelofte, groot 1 El, 9 Duim en 1 Streep.

Onder de gemeente Engelen.

Zestiende koop.

Twee Perceelen H O O I - en W E I L A N D, gelegen onder de Gemeente Engelen, ter plaatse de Werken, genaamd Kleine Booijenkamp, Kadastraal bekend sectie E, Nos. 220 en 229a, te zamen ter grootte van 1 bundel 77 roeden en 10 ellen.

Onder de gemeente Vught.

Zeventiende koop.

Zes Perceelen W E I L A N D en opgaande B O O M E N, gelegen te Vught, ter plaatse genaamd de Nieuwe Erven, Kadastraal bekend sectie B, Nos. 547, 548, 549, 550, 551 en 552, te zamen groot 1 bundel 53 roeden en 30 ellen.

Achttiende koop.

Drie Perceelen W E I L A N D en opgaande B O O M E N, gelegen te Vught, ter plaatse de nieuwe Erven, genaamd Bank e Weide, Kadastraal bekend sectie B, Nos. 559, 560 en 561, te zamen groot 1 bundel 40 roeden en 50 ellen.

Negentiende koop.

Drie Perceelen W E I L A N D en opgaande B O O M E N, gelegen te Vught, ter plaatse de nieuwe Erven, achter de Braak, Kadastraal bekend sectie B, Nos. 677, 678 en 679, te zamen groot 51 roeden en 47 ellen.

Twintigste koop.

Vier Perceelen W E I L A N D en H A K H O U T, gelegen te Vught, ter plaatse genaamd de Lage Vlasmeer, Kadastraal bekend sectie C, Nos. 213, 214, 215 en 216, te zamen ter grootte van 88 roeden en 60 ellen.

Belast met een vak Dijk onder Vught, Paal No. 104, ter lengte van 27 Ellen 4 Palmen en 2 Duimen.

Een en twintigste koop.

Een Perceel H A K H O U T, gelegen te Vught, ter plaatse genaamd de Lage Vlasmeer, Kadastraal bekend sectie C, No. 217, ter grootte van 34 roeden en 70 ellen.

Onder de gemeente Cromvoirt.

Twee en twintigste koop.

Een onverdeeld gedeelte ter grootte van ontrant 30 roeden, in drie Perceelen H O O I L A N D, gelegen in het Boschveld nabij de Kooi, genaamd de Kruiskampen, Kadastraal bekend sectie A, Nos. 54, 55 en 56, te zamen groot voor het geheel 6 bunders 50 roeden en 10 ellen.

Drie en twintigste koop.

Een onverdeeld vierde gedeelte in een Perceel H O O I L A N D, gelegen te Cromvoirt, in de Polder den Ham, gemeen met den heer A. VAN DE G O O R te Cromvoirt en anderen, Kadastraal bekend sectie B, No. 204, voor het geheel ter grootte van 2 bunders en 33 roeden.

Op den Uiterwaard de Wyken.

Vier en twintigste koop.

Eene K A L V E R S C H A A R - W E I D E op den Uiterwaard de Wyken onder de Gemeente Keessel.

Deze Verkoop zal geschieden te 's Hertogenbosch, in het Lindhovensche Koffijhuis bewaard door M. L. A. N. D. H. E. R., op Vrijdag den 16 September 1842, des namiddags ten zes ure, provisioneel; zullende veertien daarna, mitsdien op Vrijdag den 30. September 1842, terzelver uur en plaats, de Einde Verkoop bij kaars-uitbranding plaats hebben.

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van den Notaris R. I. T. S., voornoemd.

De Notaris LAURENS ADRIAAN DE SILLE, resideerende te Helvoirt, zal voor deszelfs principaal, op Woensdag den 14. September 1842, des namiddags precies om 4 ure, in de herberg van

den Molenaar CHRISTIAAN CORNELIS COPPENS, nabij de Molen te Helvoirt, provisioneel en 8 dagen daarna, en dus op Woensdag den 21. September 1842, mede des namiddags precies om 4 ure, in de gezegde herberg definitief in het openbaar verkoopen:

Een H U I S, zijnde een Herberg, het zogenoemde Molenaars-Huis, met STAL, S C H U U R, B A K H U I S, E R F, T U I N, B O O M G A A R D, B O U W L A N D en S C H A A R B O S C H, alles aan elkander gelegen, groot te zamen 2 bundel, 64 roeden en 43 ellen, staande en gelegen te Helvoirt nabij de Molen aan de Molenstraat, en een perceel W E I L A N D groot 79 roeden en 20 ellen, gelegen te Helvoirt, nabij de Molensteeg, alsmede zeven perceelen B O U W L A N D, D E N N E - B O S C H en H E I D E, en een perceel W E I L A N D, gelegen onder Haaren, nabij den Helvoirtschen-Molen, ter plaatse genaamd den Ruijbosch, groot te zamen 4 bunders, 52 roeden en 24 ellen, alle welke Goederen als B O U W H O E V E bij elkander worden gebruikt.

De voorgeselde Goederen zullen eerst in acht afzonderlijke Keopen, zoo als die bij gedrukte biljetten in het breede zijn omschreven, en daarna ook te zamen in massa worden geprobeerd.

Onderrigting te bekomen bij den Molenaar COPPENS, en ten Kantore van den Notaris DE SILLE te Helvoirt.

Uithoofde van de Heilige dagen zal het Kantoor van Mr. BERNARDUS HARTOGENSIS den 5, 6, 14, 19, 20, 26 en 27 dezer Maand gesloten zijn.

Aanbesteding.

Op Dingsdag den 13 September 1842, des namiddags ten drie ure, zal ten huize van H. B E R E N D S, op het valkhot te Nijmegen, door het R. K. Kerkbestuur van de Reguliere Kerk aldaar en in tegenwoordigheid van den Ingenieur van 's Rijks waterstaat H. F. F I J N J E, in het openbaar worden Aanbesteed:

Het doen van belangrijke V E R - G R O O T I N G en R E P A R A T I E N aan de voornoemde K E R K, met de levering van al de daartoe benoodigde Materialen.

De Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Ophod.

Het Bestek zal ter lezing liggen te Nijmegen, bij H. B E R E N D S, F. V A N M E U R S aan de Waal en bij P. D E N D O C T E R in het Hotel Francfort. -- te 's Hage in het Nieuw Zuid-Hollandsche Koffijhuis en bij B. V A N O O S T E R M O U T, in den Gouden Kroon. -- te Amsterdam in de Nieuwe Stads-Herberg en in de Keizerkroon te Utrecht bij H. O L T E R M A N op het Vreeburg. -- te Arnhem bij J. D E N B O C T E R. -- te 's Hertogenbosch bij C H E V A L I E R in den Gouden Leeuw. -- te Cuylenburg bij J. D E R I N G en het Veer. -- te Gorinchem bij N. V A N A L P H E N in de Hooiwagen. -- en te Zwolle bij J. H A M E R.

Zullende vier dagen te voren de noodige aanwijzing, op het terrein worden gedaan en nadere inlichtingen te bekomen zijn bij het voornoemde R. K. Kerkbestuur, alsmede bij den Hoofd-Ingenieur F. H. R. R A N D te Arnhem, en bij den Ingenieur H. F. F I J N J E te Nijmegen.

BEURS van AMSTERDAM. Dinsdag 3 September 1842. W. 3. 24 p.c. 1211 Dts 5 p.c. 1011, S. 2. 2. 11 p.c. 774, R. 1224, D. L. 6 p.c. 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000.

Ter drukkerij van D. A. A. DE KROON.